

Goniec Parkowy

Ostrołęka, 2 września 2017 r.

Rada Pedagogiczna 8-klasowego Gimnazjum Państwowego, 1922 r. Pierwszy rząd od lewej: J. Szyć, R. Macura, A. Hodbod, J. Dobkowski; drugi rząd od lewej: dr J. Psarski, J. Wińska-Błońska, H. Chwedkowska, ks. Tymiński, F. Malinowski, D. Majewski

DRODZY MIESZKAŃCY OSTROŁĘKI!

Z radością witam Państwa na trzecim Pikniku Kulturalnym „Spotkajmy się w Parku”. Nasz miejski park jest miłym i przyjaznym zakątkiem, miejscem ciekawych rozmów i odpoczynku.

Dzisiejszemu spotkaniu towarzyszy wielkie ogólnopolskie wydarzenie – Narodowe Czytanie „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego. Czytając to dzieło publicznie, w naszej małej ojczyźnie, Ostrołęce, tworzymy szczególnie łańcuch wspólnoty skupionej wokół książki i wartości, jakie ona ze sobą niesie. Szukajmy, drodzy Ostrołęczanie, siły w potędze i mądrości słowa. Bądźmy ze sobą, rozmawiajmy i bawmy się wspólnie. Bądźmy dumni z przeszłości, radujmy się terażniejszością i twórzmy przyszłość naszego Miasta. Serdecznie zapraszam do udziału w Pikniku.

*Z pozdrowieniami
Janusz Kotowski
Prezydent Miasta Ostrołęki*

Zielone płuca Ostrołęki

Ostrołęcki park miejski – nazywany „Zielonymi płucami Ostrołęki” – założony został w latach 70. XIX wieku. Jego pomysłodawcą był Adam Wojciechowski senior (24.VI.1835 – 19.IV.1937) – syn Marcina Wojciechowskiego, założyciela obecnej dzielnicy Wojciechowice, uczestnik powstania styczniowego, mianowany naczelnikiem wywiadu na powiaty ostrołęcki i łomżyński. Po upadku powstania, mimo niebezpiecznej i odpowiedzialnej funkcji, jaką pełnił, dzięki wzorowo zorganizowanej konspiracji udało mu się uniknąć aresztowania i zsyłki na Syberię. Rozpoczął gospodarowanie w majątku Wojciechowice. Wśród społeczeństwa Ostrołęki i Kurpiowszczyzny cieszył się dużym szacunkiem i uznaniem, w dowód czego został wybrany sędzią gminnym w Ostrołęce. Pełniąc przez wiele lat tę funkcję, zajmował się sprawami rolnymi, podziałami ziemi, ugodami, sprawami wspólnot rolnych itp.

Jak świadczą ustne przekazy starych ostrołęczan, właśnie on, jako sędzia gminny, zaprosił do swego urzędu tych rolników ostrołęckich, którzy w miejscu obecnego parku miejskiego mieli kawałki swoich gruntów leśnych. Przekonał ich, że dla dobra ogółu warto zrzec się na rzecz swego miasta niewielkich zalesionych fragmentów ziemi.

Rolnikami, którzy życzliwie przekazali swe zagony leśne pod park miejski, byli: Budny, Klimut, Krukowski, Lenkiewicz, Macierakowski, Olszewski, Sawicki. Możliwe, że jeszcze inni, których nazwiska nie zachowały się w przekazach starych ostrołęczan.

Pani Zofia Niedziałkowska, wspominając dom swych rodziców nabyty przez nich w 1909 roku, mówiła, że „stał on na peryferiach miasta, naprzeciwko ogrodu miejskiego”. Stąd należy wnioskować, że już wtedy park ten był pięknie zagospodarowany i przystosowany do miłego wypoczynku ostrołęczan, przypominając swym wyglądem ogród.

W roku 1914 park miejski – o czym świadczą historyczne przekazy – stanowił największą atrakcję miasta, obok Narwi i jej ładnych brzegów porośniętych drzewami i wikliną. Był dobrze utrzymany i ukwiecony, w okresie wiosenno-letnim i jesienią odgrywał ważną rolę w życiu społeczeństwa Ostrołęki. Odbywały się tu bowiem zabawy i loterie na cele dobroczynne.

W 1915 roku spokojne w miarę życie Ostrołęki przerwała pierwsza wojna światowa. Nasze miasto, z uwagi na bliskość granicy pruskiej, od początku zostało wciągnięte w wir działań wojennych, ludność ewakuowano, a Ostrołęka znalazła się na linii frontu. Uległa ogromnemu zniszczeniu. Działania wojenne zamieniły ją w wielkie rumowisko. Nie oszczędzono również parku miejskiego, który uległ dewastacji.

W Polsce niepodległej w okresie międzywojennym miasto od nowa dźwigało się z wojennych zniszczeń, z zaniedbania gospodarczego i kulturalnego. Do celów upiększających w parku miejskim w 1928 roku założono szkółkę drzewek, którymi obsadzano remontowane ulice i place. Uporządkowano również sam park miejski, ustawiono w nim ławki przy alejkach, założono nowe gazony i rabaty kwiatowe. W pracach porządkujących i upiększających brały udział różne organizacje i młodzież szkolna.

W okresie międzywojennym szczególnym powodzeniem cieszyły się majówki – zabawy publiczne, urządzone na świeżym powietrzu w parku miejskim, także na Starym Mieście nad Narwią – teren dawnego grodziska przy Łęczysku. W tym okresie park miał swego dozorcę – ogrodnika, pielęgnującego parkową zieleń, kwiaty i cały wystrój.

Czesław Parzych

„W lecie, w sobotę po południu, Żydzi całymi rodzinami, odświętnie ubrani, mężczyźni w długich, czarnych chałatach i jarmułkach na głowie, kobiety w długich sukniach i w perukach czarnych lub złocistych, na czele z rabinem prezentującym się dostojnie, szli do ogrodu spacerowego, aby odetchnąć świeżym powietrzem i swobodnie porozmawiać.”

Ostrołęka pełna wspomnień, zeszyt 5, Ostrołęka jaką pamiętam. Obraz miasta sprzed I wojny światowej. Wspomina Zofia Niedziałkowska

„Gdy zbliżaliśmy się do miejsca naszego odpoczynku, usłyszeliśmy jakiś szum i hałasy dochodzące z pobliska, nasilające się coraz bardziej. Od czasu do czasu dał się słyszeć perlisty śmiech. Z daleka widziałem tylko drzewa stojące w gęstych szeregach. Nic nie rozumiejąc, zapytałem ojca „Co tam jest?” Ojciec z nagle zmienioną, zachmurzoną twarzą gniewnie odpowiedział: „Cicho bądź!” Zauważyłem, że pozostali chasydzi także okazywali niezadowolenie.

Od tego czasu przestałem zadawać pytania i o całym tym miejscu zapomniałem.(...)

W sierpniu 1915 roku, kiedy rozkazano nam opuścić Ostrołękę, zamieszkaliśmy w Łomży. W czasie okupacji niemieckiej i jeszcze dużo później, od czasu do czasu przyjeżdżałem jednak do mojego rodzinnego miasta, bo tęskniłem za nim.

Pewnego wieczoru, spacerując spokojnie po ulicy Łomżyńskiej (Kościuszki) gdzie znajdowało się duże więzienie, natknąłem się na nieznanne mi miejsce. Oto ujrzałem przed sobą ogród z gęstymi drzewami i ławki, na których siedziały młode parki, śmiały się i spacerowały objęte. Było to dla mnie cudownym odkryciem! Na naiwne pytanie: „Co tu jest?”, które postawiłem ziomkom, usłyszałem odpowiedź, która mną wstrząsnęła: „Jesteś ostrołęczaninem, czy nie?!”

Przypomniałem sobie wtedy natychmiast owe sobotnie, popołudniowe spacerowanie w dzieciństwie. Teraz wszystko rozumiałem. Wtedy celowo starano się ukrywać przed nami, dziećmi

chasydów, to „grzeszne” miejsce naprzeciw piaszczystej dróżki, którą spacerowaliśmy, omijano je świadomie i z potępieniem.

Tak odkryłem miejski park w Ostrołęce.”

„Przy szosie prowadzącej do Łomży, za miastem, był słynny park miejski. Wspaniałe był ten park – dobrze utrzymany, piękny i czysty, poprzecinany alejami wysmukłych i ładnych drzew. Spędzaliśmy tam wieczory, śpiewając syjonistyczne i ludowe pieśni po żydowsku. Tam spotykały się młode pary i śniły o miłości.”

Księga Żydów Ostrołęckich, z rozdziałów Jak odkryłem Park Miejski oraz Moje miasto. Wspomina Icchak Iwri

Icchak Iwri: urodzony w Ostrołęce przed I wojną światową. Poeta. Jego pierwszy zbiór ukazał się w Wilnie w 1928 r. Był też aktorem. W roku 1932 wyemigrował do Izraela. Napisał, zredagował i doprowadził do wydania w Izraelu w roku 1963 *Księgi Żydów Ostrołęckich w języku hebrajskim i jidysz*, która w roku 2002 została wydana w Ostrołęce w języku polskim.

Licealiści na huśtawce w parku. Zdjęcie wykonano między 1932 a 1939 rokiem

~ Park w starej fotografii ~

Moishel Felhandler i Duorah Felhadler-Bloom, 1930 r.

Spacer w parku, przed 1914 r.

Grono Pedagogiczne i uczniowie Gimnazjum Żeńskiego Towarzystwa Szkoły Średniej z s. Łucją Czechowską i ks. J. Krzemińskim, przed 1932 r.

Spotkajmy się w Parku

- godz. 15.00** Występ grup artystycznych z OCK:
♦ Zespół Tańca Ludowego Ostrołęka – suita kurpiowska
♦ wokaliści Studia Piosenki
♦ Zespół Tańca Współczesnego DE-EM
♦ Ostrołęcka Scena Autorska – etiuda teatralna inspirowana filmem pt. *Wesele* w reż. A. Wajdy.
- godz. 16.00** Narodowe Czytanie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego (przynies swój egzemplarz *Wesela*, aby przybić na nim okolicznościową pieczęć Narodowego Czytania).
- godz. 17.00** Zespół Tańca Ludowego Ostrołęka – suita krakowska.
- godz. 17.15** Koncert pt. *Musicalowy zawrót głowy*, czyli Jakub Milewski i jego goście: Agnieszka Przekupień i Jakub Wocial (znakomici wokaliści polskich scen musicalowych).
- godz. 18.00** Występ zespołu Kumpie z Zawad.
- godz. 20.00** Zakończenie.

IMPREZY TOWARZYSZĄCE:

- ♦ **Biblioteka Piknikowa** czynna od godz. 14.00 do zmroku.
- ♦ **Kiermasz książek ostrołęckich autorów.**
- ♦ **Salonik Literacki**, a w nim rozmowy niekontrolowane z ostrołęckimi literatami oraz możliwość pozyskania autografu.
- ♦ **Punkt wymiany książek** (masz w domowej biblioteczce książkę, którą przeczytałeś, przynies i wymień na inną).
- ♦ **Warsztaty rękodzieła:** wykonywanie ozdobnych zakładek do książek, kart okolicznościowych i inne.
- ♦ **Warsztaty plastyczne.**
- ♦ **Gry i zabawy literackie**, w tym flirty z Sienkiewiczem i Conradem.

I wiele innych atrakcji przygotowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Wiktora Gomulickiego w Ostrołęce, Stowarzyszenie Przyjaciół Bibliotek i Książki oraz Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki.

MZOSTiT zaprasza dzieci do gier i zabaw na dmuchanych zjeżdżalniach, a MOPR na watę cukrową i popcorn!

Widok na park od strony ul. Celulozowej, ok. 1970 r.